

дослідження. Сучасна навчальна лекція повинна сприяти залученню студентів до наукових досліджень, формуванню в них дослідницьких умінь і навичок.

Але найбільш ефективно і дидактично результативно прилучення студентів до самостійного навчального пошуку і науково-дослідної роботи забезпечують такі організаційні форми навчання як практичні та семінарські заняття. Так на семінарських заняттях можливі виклад і захист студентом перед студентською аудиторією і викладачем результатів своїх наукових досліджень.

Саме зазначені форми навчальних занять, на яких студенти залучаються до проведення самостійної навчально-дослідницької роботи, розвивають у них такі складні форми розумової діяльності як уміння аналізувати різні явища і процеси, застосовувати індуктивний і дедуктивний методи, уміння синтезувати, узагальнювати, робити висновки і т.д., тобто наукове мислення. Елементи самостійного наукового дослідження в ході реалізації УДРС сприяють активізації об'єкта навчання у навчальному процесі, прищеплюючи йому дослідницькі уміння і навички, формуючи якості необхідні творчому фахівцю.

І ще один напрямок розвитку самостійної роботи – використання новітніх інформаційних технологій. Навчання за допомогою мережних ресурсів може розглядатися як цілеспрямований, організований процес взаємодії студентів з викладачами, між собою і з засобами навчання, причому він некритичний до їхнього розташування в просторі та в часі.

Мережний ресурс може використовуватися в навчальному процесі в різних пропорціях в очній, заочній, вечірній формах одержання освіти. Таким чином, мережний ресурс – це навчально-методичний інтерактивний комплекс, використання якого дозволяє реалізувати повний дидактичний цикл навчання по дисципліні навчального плану. Дидактичні властивості мережного ресурсу в процесі навчання дозволяють реалізувати:

- представлення на екранах моніторів персональних комп'ютерів викладачів і студентів навчально-методичної інформації, а також можливість одержання твердих копій цілеспрямовано обираної частини інформації, що міститься в мережному ресурсі;
- діалоговий обмін між учасниками освітнього процесу в реальному (on-line) і відкладеному (off-line) режимі навчальною, методичною, науково-освітньою і функціонально-виробничою інформацією й іншою, що відображає навчально-методичну й адміністративну інформацію (у текстовому, мовному, графічному і мультимедійному варіантах) незалежно від розташування учасників освітнього процесу в просторі та в часі;
- обробка переданої й одержуваної інформації (збереження, роздруківка, відтворення, редагування) у реальному і відкладеному часі;
- доступ до різних джерел інформації (порталам, електронним бібліотекам, базам даних, ресурсам інтернет т.п.);
- доступ до вилучених обчислювальних ресурсів, лабораторним практикумам, навчальним курсам і контролюючим матеріалам;
- організація колективних форм спілкування викладача зі студентами і студентів між собою за допомогою теле і відеоконференцій.

В.А. Пятіна., к.юр.н., доцент,
Т.О. Терзі., ст. викладач,
Г.С. Кравченко., викладач,
О.Г. Райлян., викладач,
кафедра правознавства

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ МАГІСТЕРСЬКИХ РОБІТ

Найважливішими напрямками інтенсифікації навчального процесу вищої школи є індивідуалізація навчання та розвиток творчих здібностей майбутніх спеціалістів. Цьому сприяє впровадження активних форм і методів навчання, тісна інтеграція навчально – виховного процесу та науково – виробничої сфери, а також пошук нових та ефективних форм організації самостійної роботи студентів.

Самостійна робота студентів є невід'ємною складовою освітнього процесу в вищому навчальному закладі. Для її успішного виконання необхідні планування та контроль з боку викладача, а також визначення обсягу самостійної роботи в навчальних планах.

Ми дотримуємося такої формулювання: самостійна робота студентів – це різноманітні види індивідуальної і колективної діяльності студентів, що здійснюються під керівництвом викладача, але без безпосередньої його участі в спеціально відведений для цього аудиторний та поза аудиторний час.

Самостійна робота студентів відрізняється від інших навчальних занять тим, що студент сам ставить собі мету, для досягнення якої обирає собі завдання та вид роботи. Це особлива форма навчання за завданнями викладача, виконання яких вимагає активної розумової діяльності.

Самостійна робота студентів під час написання магістерських робіт повинна відповідати таким ознакам:

- бути виконаною особисто студентом або студентською підгрупою, де кожен її член самостійно виконує свою частину колективної роботи;
- бути закінченою розробкою (закінчений етап розробки), де розкриваються й аналізуються актуальні проблеми з певної теми або її окремих аспектів;
- демонструвати достатню компетентність автора в розкритті питань, що досліджуються;
- мати навчальну, наукову й/або практичну спрямованість і значимість (при виконанні навчально – дослідної роботи);
- містити певні елементи новизни (при виконанні науково – дослідної роботи).

Методологічну основу самостійної роботи студентів під час підготовки магістерських робіт складає дієвий підхід, коли мета навчання орієнтована на

формування вмінь вирішувати типові та нетипові задачі, тобто на реальні ситуації, де студентам потрібно проявити знання конкретної дисципліни.

Методично забезпечити самостійну роботу студентів під час підготовки магістерських робіт – значить скласти перелік форм самостійної роботи, сформулювати цілі та задачі кожної з них, розробити інструкції або методичні вказівки, підібрати навчальну, довідкову, методичну та наукову літературу. Ці рекомендації повинні містити в собі вказівки щодо терміну, обсягу, якості засвоєння матеріалу із зазначенням навчальних і наукових видань, що використовуються з цією метою, а також питання для самоконтролю, тести, контрольні завдання, приклади оформлення самостійної роботи.

Поряд з методичним забезпеченням визначна роль в організації самостійної роботи студентів належить викладачу. Викладач повинен працювати не зі студентом “в загалі”, а з конкретною особистістю, з її сильними та слабкими сторонами, індивідуальними здібностями. Задача викладача – побачити та розвинути кращі якості студента як майбутнього спеціаліста високої кваліфікації.

Організація самостійної роботи студентів повинна представляти єдність трьох взаємопов'язаних форм:

- 1) поза аудиторна самостійна робота;
- 2) аудиторна самостійна робота, яка здійснюється під безпосереднім керівництвом викладача;
- 3) творча, в тому числі науково – дослідна робота.

Види поза аудиторної самостійної роботи студентів різноманітні:

- підготовка і написання рефератів, доповідей та інших письмових робіт за даними темами. Студентам бажано надати право обирати тему роботи;
- виконання домашніх завдань різноманітного характеру. Це вирішення ситуаційних завдань, підбір та аналіз літературних джерел, розробка та складання різних схем та інше;
- виконання індивідуальних завдань, спрямованих на розвиток у студентів самостійності та ініціативності. Індивідуальне завдання може отримувати як кожний студент, так і частина студентів групи;
- підготовка до участі в студентських конференціях, олімпіадах.

Аудиторна самостійна робота може реалізовуватися при проведенні практичних занять і під час читання лекцій.

Результати самостійної науково – дослідної роботи студентів можуть бути опубліковані в спеціалізованих студентських або наукових, науково – методичних виданнях ВНЗ.

Обговорення проблем організації самостійної роботи в університеті – це пошук взаєморозуміння різних поколінь, встановлення зв'язку між свободою і відповідальністю, погодження прагнень викладачів та інтересів студентів, побудова “освітньої зустрічі”, в якій формується самостійність як головна мета освіти, як особлива якість професійної свідомості майбутнього фахівця.

Т.М. Падалко, доцент,
кафедра банківської
справи

УДОСКОНАЛЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРІВ

Формування ринку праці в Україні вимагає від майбутнього фахівця високого професіоналізму та професійної мобільності. Для рішення цієї проблеми вища школа повинна формувати у студентів професійну самостійність і готовність до активної праці та набуття професійних знань та навичок.

Перехід на кредитно-модульну систему оцінки знань студентів по курсу „Спеціалізовані небанківські кредитно-фінансові установи” поряд із загальними проблемними питаннями має свої особливості.

В структурі тематичного плану самостійна робота займає значну питому вагу у порівнянні із аудиторними заняттями. Звідси важливість підвищення якості проведення і контролю самостійної роботи. Вважаємо доцільним виділити наступні напрямки:

1. Слід враховувати особливості дисципліни – вивчаються різні види небанківських установ – кредитні спілки, страхові компанії, недержавні пенсійні фонди, ломбарди, інститути спільного інвестування, трасти, лізингові, факторингові та інші фінансові установи. Законодавча база, що регулює діяльність вказаних фінансових установ, тільки формується, а діюча постійно уточнюється і не завжди доступна для широкого користування студентами.

2. Актуальною задачею є створення комп'ютерно-інформаційної бази по учебній дисципліні, її доповнення, коректировка і можливість її використання студентами для самостійної розробки рефератів та інших завдань.

3. Традиційні форми організації самостійної роботи студентів, як показує практика, виявились малоефективними внаслідок недостатнього рівня мотивації. Одержання балів при кредитно-модульній системі є певним стимулом. Проте дійсним мотивом для опанування певного питання має стати живий практичний інтерес до того предмету чи проблеми, які вивчаються. Це може бути робота студента по сумісництву у кредитній спілці, страховій компанії або іншій фінансовій установі. Мотивацією може бути і бажання студента займати певну посаду у фінансовій установі, планування своєї професійної діяльності.

4. Знання та досвід, одержані студентами при використанні самостійної роботи, доцільно використовувати на семінарах, застосовувати активні методи навчання, зокрема розігрування ролей, розгляд проблемних виробничих ситуацій та ділових ігор, тренінгів.

5. Ринок праці у сучасних умовах дуже мінливий і динамічний. Не всі випускники кредитного факультету будуть працювати у банках. Тому знання і практичні навички по організації діяльності інших фінансових установ будуть корисними для майбутнього фахівця, де потрібні вузькопрофільні знання.